

LÜLEBURGAZ BELEDİYESİ
KORE SAVAŞI ANMA ALANI VE ZİYARETÇİ MERKEZİ
YARIŞMASI
PROJE RAPORU

RUMUZ: 31795

İÇİNDEKİLER:

MİMARİ RAPOR

PEYZAJ RAPORU

STATİK RAPOR

GİRİŞ

Kore savaşı Türk siyasi tarihinde önemli bir yer tutar. Dönemin iki kutuplu şekillenen soğuk savaş dünyasında artan Sovyet baskısı ile birlikte kendisine bir gelecek tasarlamak zorunda olan Türkiye yönünü batıya çevirmiş ve Amerika'dan sonra bölgeye asker gönderen ikinci ülke olmuştur.

Bu aynı zamanda Türkiye'nin politikalarını milli güvenlikçi bir politikaya evirdiği bir durumdur. Kendi coğrafyasında girilen savaşlar ile kıyas edildiğinde Kore Savaşı hak ettiği ilgiyi akademik çevrelerden pek görmez. (1)

Aslında bu ilgisizlik durumu sadece akademik çevrelerce sınırlı değildir. Bu durumu Kore gazilerimizin sitemlerinden anlamak mümkündür. (2)

Bu sebeple Lüleburgaz Belediyesi tarafından Kore Savaşı için bir anma alanı ve ziyaretçi merkezi oluşturulmasını çok önemsiyoruz.

Savaş kazananı olmayan bir durumdur ve iç içe geçmiş, katman katman dramlar içerir. Bu yüzden proje, çözüm bekleyen tasarım problemleri ötesinde sembolik ve tinsel yaklaşımlar gerektirir. Bu yaklaşımlara geçmeden önce Proje alanının kent ile ilişkisini süreklilik arz edecek şekilde nasıl kurabileceğimize yönelik önerimiz ile başlayalım.

(1) *Kore Savaşı Uzak Savaşın Askerleri*, Mehmet Ali TUĞTAN, Sayfa 2

(2) *TBMM Tutanak Dergisi*, Dönem 9, C. IX, s. 52-53.

Kore Cumhuriyeti'nin verdiği nişan ve madalyaları taşımaktadırlar. Madalya konusunda gazilerin devlete kırgın oldukları söylenebilir. Kore gazisi Hasan Kulluk, bu konuda şunları söylemiştir: "Türkiye savaştan sonra bize toplu iğne bile vermedi. Sigortalıyız diye gazi maaşını da kestiler. Amerikalılar verdi, Koreliler verdi; bizimkiler yatıyor. Ben Türk çocuğuyum. Amerikalı için Koreli için savaşmadım ki; bu millet bu devlet için savaştım. Onlar bizi arayıp sorar madalya, beraat yollar, bizimkiler nutuk atıyor..."(a) Kore gazisi Abdullah Seloğlu ise "Bana yabancı devletler değil kendi devletim 25 kuruşluk spor rozeti gibi bir madalya versin ona da razıyım" (b) demiştir. Kemal Ayten, "Şimdi benim ağlayacağım geliyor, devlet toplu iğne verseydi göğsümde gururla taşırdım" (c) demiştir. Gaziler, Türk halkından da hürmet ve itibar görememekten yakınmaktadır. Bunun yanında Kore gazileri, "Türk toprakları için mi savaştınız, gittiniz elin Amerikalılarına savaştınız" (d) "Bedavaya para alıyorsunuz" (e) "Kore nere, Türkiye nere, ne lüzum vardı. Kore'de bir sürü insanımız kırıldı" (f) gibi söylemlerden de rahatsızlık duymaktadır. Bu gibi söylemlere ise toplumun Kore Savaşı'nı bilmemesine bağlamaktadırlar (g). Korelilerin kendilerine göstermiş olduğu ilgiden de çok memnun olmaktadır(h). Kemal Ayten, Korelilerin gazilerimizi hiçbir zaman unutmadığını ve tarihlerinde de kendilerine yer verdiklerini öğrenmekle büyük mutluluk duyduklarını söylemiştir.

(a) "Bir Savaş Vardı Uzaklarda", Atlas, S. 113 (Ağustos, 2002), s. 113.

(b) Abdullah Seloğlu ile 3 Kasım 2006 tarihinde yapılan görüşmeden. Seloğlu, "Türkiye'de hiçbir şeyin değeri yok. Sahip çıkan yok. Memlekete hizmet eden unutuluyor. Böyle vefasız toplum olmaz" demiştir.

(c) Kemal Ayten ile 27 Mayıs 2006 tarihinde yapılan görüşmeden.

(d) Orhan Bayuk ile 27 Mayıs 2006 tarihinde yapılan görüşmeden.

(e) Mustafa Kırlioğlu ile 27 Ekim 2006 tarihinde yapılan görüşmeden.

(f) Nazım Köleoğlu ile 3 Haziran 2006 tarihinde yapılan görüşmeden.

(g) Nazım Köleoğlu, bayramlarda çocukların madalyalarını nereden aldığını sorduklarını ve bunun gururuna dokunduğunu belirtmiştir. Bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı'nın kusurlu olduğunu söylemiş ve çocuklara Kore Savaşı'nın da öğretilmesini istemiştir.

(h) Kemal Ayten, 2001 yılında Korelilerin davetiyle Kore'ye gittiğini, büyük bir ilgi ile karşılandığını ve bir ay süren ziyareti boyunca bütün masraflarının karşılandığını belirtmiştir

1. PROJE ALANI KENT İLİŞKİSİ

Proje alanının kent ile ilişkisini iki şekilde güçlendirmek gerektiğini düşündük.

Birincisi alana, alternatif ve rekreatif ulaşım alternatiflerini artırmak;

İkincisi, Mevcut talep edilen ihtiyaç programını yorumlayarak, alanın kullanımını anma ve müze ziyareti gibi sebeplerin dışında kentli tarafından gündelik hayatta sıklıkla kullanılacak bir noktaya getirecek yeni fonksiyonlar eklemek.

İkinci önerimizi raporun “Programın Yorumlanması” başlıklı bölümünde detaylı olarak ele alacağız. Şimdi Kent ile ilişkisine ve ulaşım alternatiflerine odaklanalım.

Proje alanı kent merkezinin Kuzeyinde Edirne İstanbul arası ulaşımı sağlayan otobana yakın bir konumdadır. Bu yönüyle arsaya hem çevre yolundan hem de şehir merkezinden kara yolu ile rahat ulaşılabilir noktadır. Karayolu dışında 2 alternatif ulaşım önerilmiştir.

Birincisi bisiklet ile ulaşım. Lüleburgaz Belediyesi daha önce “Lüleburgaz Yıldızları Motorsiklet ve Bisiklet Akademisi” olmak üzere bisikletin ulaşım ve rekreasyon aracı olarak kullanımını geliştirmek üzere bir çok projeyi hayata geçirmiştir. Bu altyapının varlığı bizleri alana bisiklet ulaşımını daha güvenli şekilde sağlayacak düzenlemeleri önerme konusunda teşvik etti. Böylece Kentin için önemli bir ulaşım aksı olan D-100 yoluna bütünleşmiş bir ulaşım aracı olarak bisiklet hattı önerildi.

İkinci olarak ise kent içinden geçen Lüleburgaz Deresi önemli bir potansiyel olarak görüldü. Kent merkezi ile alan arasında dere boyunca yapılacak rekreasyon alanı düzenlemesi orta vadede alanın kullanımını artırıcı önemli bir potansiyel olabilir. Bu yönüyle ülkemizde de başarılı örneklerini gördüğümüz derenin ulaşım aracı olarak etkin kullanımı gündeme gelebilir. Ulaşımın ötesinde kürek takımları için de çalışma ve müsabaka hattı olarak değerlendirilebilir.

2. KAVRAMSAL YAKLAŞIM

Proje arsası, kent merkezinden gelen ana yolun çatallaşması sonucu, kente dönük olan sivri uçuyla başlayan ve yaklaşık üçgen formuyla Lüleburgaz deresi ile biten bir formdadır. Hemen aynı önemde ikiye ayrılan yol kadar, ilk kısımda önerdiğimiz dere ulaşımı sayesinde arsanın her yönden ulaşım ve kamu kullanımına açık olması önemsenmiştir. Bununla birlikte mevcut sınırların kalkması, korunması gereken ağaçlar dışında alanın temizliğinin yapılarak, yeni eklenecek ağaç dokusu ile güçlü bir yeşil kamusal alan olarak vurgulanması istenmiştir. Arsanın sivri ucunda oluşan birinci meydan ile dere arasında bir aks oluşturulmuştur. Daha sonra BARIŞ YOLU olarak isimlendireceğimiz aks arsayı ikiye bölmektedir ve taraflar fikrini vurgulamaktadır. Bu aks dere kret kotuna kadar alt kotta alınmıştır. 1. Meydan ile başlayan ve tören alanı ile biten, alt kotta oluşan ve işlevlerin sıralandığı bu aks’a çevre yollardan direkt ulaşımı sağlayan “siperler” eklenmiştir. Klastrofobik bir etki hedeflenen siperler savaşın kötü yüzünü hatırlatma amacındadır. Ulaşılan Barış yolu ile zengin mekan kurgusu rahatlamakta ve tarafında tören alanı ile sonlanarak dingin huzurlu bir ortam yaratılmakta ve barışın huzuru yüceltilmektedir. Yapılar bu kurgu ile tamamen toprak altına gömülmekte; korunması gereken ağaçlar ile birlikte yeni eklenen ağaç dokusu mevcut yoğun yeşil dokusunu alana tekrar kazandırmaktadır. Bu yönüyle alanın daha sonra “PEYZAJ KARAKTERLERİ” başlıklı bölümünde açıklanacak bitkisel peyzaj kararları ile de dingin huzurlu bir ortam hedeflenmektedir.

3. PROGRAMIN YORUMLANIŞI

3.1. EK İŞLEVLER

Yapı Programı, Alanın gündelik hayatta daha sık kullanımını destekleyecek işlevler eklenerek zenginleştirilmiştir.

Puson İskeleyi: Alana alternatif ulaşım aracı olarak eklenen nehir yönünden gondol ve küçük motor yaklaşımına imkan veren iskele eklenmiştir. Bu durum aynı zamanda Kore'ye deniz yoluyla ulaşan askerlerimizin hatıralarını simgeselleştirmek ve dikkat çekmek imkânı tanımaktadır. Puson iskeleyi olarak isimlendirdiğimiz iskele yönünden alana gidilirken bir tür açık sergi imkanı önerilmiştir. Bu dere ve alan arasında oluşturulacak otsu bitkilerle de zenginleştirilmiş dingin peyzaj tasarımının önerildiği alanda dış hava koşullarına dayanıklı, küçük maket ve heykeller ile askerlerimizin deniz yolculuğu ve Kore'ye ayak basışları ile ilgili bilgilendirmeler yapılabilir.

Kürek Takımı Kulübü :Eklenen iskele aynı zamanda kürek takımları için veya kano gibi gezinti aracı olarak kullanımını desteklemek üzere bir kürek kulübü önerilmiştir. Böylece alanın çalışma ve müsabaka saatleri sayesinde ziyaret sayısı artırılabilir.

Satranç Klübü : Tolstoy savaşa dair yazdığı bir metindeki notu dikkat çekicidir. “ Savaşmayın, satranç oynayın.” Sivastapol kuşatması sırasında, aynı zamanda Avrupanın ünlü satranç oyuncularından prens S.S. Urusov'un siperlerde İngilizlerle satranç maçı yapılmasını önermesi üzerine temellenen bu nottan yola çıkarak, rekabet ve stratejinin gücünü en iyi şekilde yorumladığına inandığımız satranç oyununu böylesine bir anma merkezinde barışın da yüceltilmesi anlamında sembolik ve değerli buluyoruz. Bu aynı zamanda alan için de gündelik hayata yapılan güçlü bir ekleme olması hedeflenmektedir.

Ortak Akıl Platformu : Sivil Toplum Örgütleri kent hayatında önemli bir açığı kapatırlar. Bunların kaliteli ortamlarda çalışma ve toplanma ihtiyaçlarının karşılanması proje üretimlerine daha çok odaklanmalarını sağlar. Bu yüzden kentte faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerinin randevulu bir şekilde toplantı ve çalışma yapmalarını sağlayacak odalar eklenmiştir.

3.2. YAPI PROGRAMININ ÖRGÜTLENMESİ ve ALT İŞLEVLER

Yapı, her bir alt bileşen kendi başına çalışabilecek ve farklı saatlerde hizmet verecek şekilde tasarlanmıştır.

Sükûnet Parkı : Toprak altına alınan işlevler ve korunaklı iç sokağı (Barış Yolu) sayesinde sadece bitkisele ayrılan ve dere ile iyi ilişki kuran bir park alanı önerilmiştir.

Sükûnet: dinginlik, durgunluk, hareketsizlik, sakinlik halini; erinç, huzur duygularını beslemektedir. Barış'ın önemini vurgulamaktadır.

Siperler: Siperler ana ulaşım yoluna Giriş Meydanı-1 tarafından gelen ana ulaşım yoluna alternatif olarak, arsaya her yönden ulaşımı güçlendiren, aynı zamanda savaşın karanlık yüzünü gösteren, sükûnet parkının ilk etkisi ile ulaşılan dinginlik halini rahatsız eden, klastrofobik geçişler olarak kurgulanmıştır. Her siper Türk ordusunun katıldığı, verdiği yüksek kayıplara rağmen savaşın seyrini değiştiren Kuruni olarak adlandırılan muharebelerin geçtiği bölgelerin isimleri verilecektir ve bu bölgede geçen muharebenin hikayesi Korten Çeliği (paslandırılmış çelik) ile kaplanan siper duvarları üzerine yazılacaktır.

Barış Yolu : Barış yolu tüm işlevleri birbirine bağlayan, yaklaştıran yarı korunaklı dış alan kullanımı ile kolektif bir alan oluşturan bir tür iç sokaktır aslında. Sükunet Parkında ulaşılan dinginliği, tehdit eden siperler sonrası ulaşılan ve hayatın başladığı, etkileşim ve kolektivitenin hızlandığı bir akstır. Bir tarafta Kalıcı sergi, geçici sergi, idare ve şeref salonuna erişim sağlarken; diğer tarafta kafe, kütüphane, ortak akıl platformu ve kulüp odalarına erişimi sağlar.

Saygı Duvarı: Barış yolu'nun dere yönünde tören alanına ulaşan sınırlarıdır. Üzerinde Kore Savaşına katılan Şehit ve Gazilerimizin isimlerinin yazılı olduğu duvarlardır.

Barış Meydanı (Anma ve Tören Alanı) : Töre alanı Barış yolunu sonlandıran bir tür etkinlik ve performans sahnesi olarak ele alınmıştır. Alçalan tribün kurgusu ile hem sükûnet parkına hem de barış Yoluna aittir. Tören zamanı çim amfi şeklinde yükselen kenarları halkın kullanımına açıktır. Tören şeması bu alanda esnek şekilde düzenlenebilir. Fakat önerimiz, hem protokolün hem de gazilerimizin ön sırada aynı anda yer alabilmelerine imkân tanıyan dairesel şemadır.

Barış Feneri (Anıt) : Barış feneri olarak isimlenen anıt farklı ölçekten projeye ana karakterini veren elemanlardan biridir. Geçe ışıklandırılması ve gökyüzüne verdiği projektör ışık ile kent ölçeğinden algılanan ve taburu tarafında kentliye gazilerimizi her zaman hatırlatan bir kent simgesine dönüşebilir; Park ölçeğinde bir nirengi noktası oluşturan anıt, meydan içinde insan ölçeğinde ise törenler sırasında tören kurgusuna merkez oluşturmaktadır.

Kapalı Etkinlik Mekanı ve Sergi Alanı, İdare, Şeref Salonu: Hediyelik eşya ve gerektiğinde bilet satışına imkân tanıyan ön fuayeden girilen alanda iç içe kurgulanmış geçici ve kalıcı sergi mekânları vardır. Kalıcı sergide yer alacak envanter incelendiğinde yakın mesafeden izlenecek küçük objeler ve resimler olarak anlaşılmaktadır. Bu yüzden çift taraflı sergilemeye uygun mesafede bir çevre yol olarak kurgulanmış, geçici sergi ise çok amaçlı olarak kurgulanabilecek ve farklı küratörlük yaklaşımlarına ev sahipliği yapacak şekilde konumlandırılmıştır. Sergi alanının doğal ışık ile ilişkisi sınırlı tutulmuştur. İç sokağa cephe eren kısımlarda oluşturulan açıklıklar tam anlamıyla kapatılabilmektedir. Mekânın iç kısımlarında ise kaset döşeme aralarından dolaylı olarak gelecek doğal ışık imkânı sağlanmıştır. Fuaye alanının diğer tarafı idare ve şeref salonuna ulaşım sağlamaktadır. Şeref salonu servis alacak imkana sahip oturma ve çalışma bölümü oluşacak şekilde tefriş edilmiştir.

Kütüphane, Çay Kahve Salonu : Her iki işlevde birbirinden ve ana sergileme alanlarından bağımsız olarak çalışabilecek şekilde kurgulanmıştır. Kütüphane'de kulaklık ile tv izleme imkanı, basılı yayın okuma ve internet erişimi sağlanmıştır.

Otopark : Otopark alanın genelinde geniş bir sert zemin oluşumunu engellemek, çevre yolların işlerliğinden yararlanılarak birkaç parça halinde yol cephelerinde kurgulanmıştır. Tur otobüsleri Giriş Meydanı-2 'de yer alırken, otopark alanları ve meydanlar çevresinde bisiklet parkı imkanları sağlanmıştır.

